

Täysistunto

Perjantai 15.9.2017 klo 13.00—13.31

Täysistunto alkoi klo 13.00. Täysistunto päättyi klo 13.31.

Puhetta johti puhemies Maria Lohela (13.00—13.31).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

Puhemies Maria Lohela: Arvoisat kansanedustajat! Tämän viikonlopun aikana todistamme merkittävää hetkeä. Edustaja Ilkka Kanervasta tulee pitkäaikaisin kansanedustaja maamme historiassa. Huomenna lauantaina hän on ollut kansanedustajana 41 vuotta, 11 kuukautta ja 21 päivää. Meillä on aina tapana teititellä toisiamme täällä täysistunnossa. Näin teen tälläkin kertaa ja aivan erityisen suuresta kunnioituksesta edustaja Kanervan työtä kohtaan.

Arvoisa edustaja Kanerva, vuonna 1982 olitte Suomen valtuuskunnan mukana YK:n yleiskokouksessa. Lähetitte New Yorkista läheisillenne kirjeen, jonka kaksi viimeistä lausetta olivat seuraavat: "Olen vakuuttunut siitä, että täällä ollaan oikealla asialla. On jotenkin suurta olla mukana." Juuri näin me tunnemme tällä hetkellä. Olemme kaikki täällä oikealla asialla työskentelemässä maamme puolesta. On jotenkin erityisen suurta saada tehdä tätä työtä juuri teidän kanssanne, edustaja Kanerva. Poliittinen osaamisenne on vertaansa vailla, ja ihmisenä olette aina kaikille ystävällinen.

Jokaisen suomalaisen ja jokaisen kansanedustajan — niin entisen, nykyisen kuin tulevaisinkin — puolesta kiitän teitä historiallisen hienosta työstänne ja ystävyydestänne. Toivon, että parannatte tätä ennätystä vielä pitkään. — Kiitos. [Suosionosoituksia]

2.1. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 14.9.2017 antanut hallituksen esitykset HE 97-100/2017 vp.

2.2. Valtioneuvoston selonteot

Valtioneuvosto on 14.9.2017 antanut eduskunnalle selonteon VNS 7/2017 vp keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta vuoteen 2030.

Pöytäkirja PTK 88/2017 vp

2.3. Vastaukset kirjallisiin kysymyksiin

Eduskunnalle ovat saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin KK 323–329/2017 vp.

2.4. Valiokuntien puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat

Maa- ja metsätalousvaliokunta on 14.9.2017 valinnut varapuheenjohtajakseen edustaja Kari Kulmalan.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liiketoimintakiellosta annetun lain muuttamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 269/2016 vp

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2017 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on lakivaliokunnan mietintö LaVM 8/2017 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Keskustelu

13.04 **Kari Tolvanen kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies [Hälinää — Puhemies koputtaa] ja kunnioitettu edustajakollegani Kanerva ja muut edustajat! Palaamme arkeen ja esittelen lyhyesti lakivaliokunnan mietinnön, jossa on kyse liiketoimintakiellosta koskevan sääntelyn osittaisuudistuksesta. Esityksessä ehdotukset liiketoimintakiellosta annetun lain muuttamisesta perustuvat tehostettuun harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan toimintaohjelmaan vuosille 2012—2015, lukuun ottamatta ehdotusta lain soveltamisalan laajentamisesta.

Ehdotuksessa ehdotetaan liiketoimintakiellosta annetun lain soveltamisalan laajentamista yksityisen elinkeinonharjoittajan kirjanpitolaissa tarkoitettuun ammattitoimintaan. Merkitystä siis ei enää ole sillä, harjoittaako elinkeinonharjoittaja liike- vai ammattitoimintaa. Ehdotus perustuu kirjanpitolain muutoksiin, jotka ovat tulleet voimaan vuoden 2016 alussa. Uudistetussa kirjanpitolaissa liike- ja ammattitoimintaa koskevat samat velvollisuudet, eikä näiden kahden toiminnan luonnetta tarvitse enää erottaa toisistaan. Vastaavaa ratkaisua ehdotetaan liiketoimintakiellosta annettuun lakiin. Jotta soveltamisalan laajenus ei johtaisi yksittäistapauksessa kohtuuttomuuteen, esityksessä ehdotetaan, että tuomioistuimien voi erityisestä syystä määrätä, ettei liiketoimintakiello koske tietynlaajuista toimintaa.

Rajanveto liike- ja ammattitoiminnan käsitteiden välillä on vaikeaa. Valiokunta katsoo, että esityksessä ehdotettu toimintojen rinnastus on omiaan lisäämään oikeusvarmuutta, jolla on liiketoimintakiellosta annetun lain soveltamisessa keskeinen merkitys. Yhdenmukainen kohtelu on perusteltua myös harmaan talouden torjunnan tavoitteen kannalta. Jos yksityinen elinkeinonharjoittaja toimii tavalla, joka täyttää liiketoimintakiellon edellytykset, on myös yhdenvertaisuuden kannalta vaikea esittää perusteluja sille, että ammatinharjoit-

Pöytäkirja PTK 88/2017 vp

tamiseksi luokiteltava toiminta olisi eri asemassa kuin liiketoiminnaksi luokiteltava toiminta.

Esityksessä ehdotetaan myös, että liiketoimintakiellon määrittämisen edellytyksiä muutetaan siten, että liiketoimintakiellon määrittämisen perusteena ei voi olla lakisääteisten velvollisuuksien olennainen laiminlyönti, jos laiminlyönti johtuu maksukyvyttömyydestä. Lakiin omaksutaan periaate, jonka mukaan yksinomaan normaalin yrittäjäriskin toteutuminen ja yritystoiminnan muuttuminen kannattamattomaksi ei voi olla liiketoimintakiellon määrittämisen perusteena. Lakivaliokunta pitää ehdotettuja liiketoimintakiellon määrittämisen edellytysten tarkistuksia kannatettavina. Epäsuhtaisten ja kohtuuttomien tilanteiden välttämiseksi on tärkeää, että maksukyvyttömyydestä johtuva lakisääteisten velvoitteiden laiminlyönti ei johda liiketoimintakiellon määrittämiseen.

Arvoisa puhemies! Lakivaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että voimassa olevan säännöksen sanamuodosta "liiketoimintakieltoon voidaan määrätä" ilmenee, että liiketoimintakieltoon määrittäminen on harkinnanvaraista. Tähän periaatteeseen ei esityksessä ehdoteta muutosta. Lain 3 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa liiketoimintakieltoon määrittämisen edellytykset määrittyvät pitkälti momentissa tarkoitetun toiminnan vahingollisuutta koskevan kokonaisarvion perusteella. Esityksessä on todettu, että liiketoimintakielto merkitsee varsin tuntuvaa puuttumista kansalaisten toimintavapauteen ja sitä tulisi käyttää vain niissä tapauksissa, joissa velkojien, sopimuskumppaneiden ja julkisen talouden suojaamiseen on ilmeistä tarvetta. Vastaavasti jos toimintaa voidaan pitää pienimuotoisena ja laiminlyönnit perustuvat enemminkin taitamattomuuteen tai liiketoimien epäonnistumiseen kuin suunnitelmalliseen edun tavoitteluun, sitä vähemmän on tarvetta liiketoimintakiellon määrittämiseen.

Ja vielä muutama sana liiketoimintakiellon tutkimisesta. Esityksessä ehdotetaan muutoksia myös menettelysäännöksiin siten, että liiketoimintakiellosta annetussa laissa tarkoitetuille valvontaviranomaisille lukuun ottamatta konkurssiasiamiestä annetaan oikeus pyytää liiketoimintakiellon edellytysten tutkintaa. Myös konkurssilaissa tarkoitettu pesänhoitaja voi ehdotuksen mukaan tehdä tutkintaa koskevan pyynnön. Voimassa olevan lain mukaan vain syyttäjä voi esittää tällaisen pyynnön. Tässä tarkoitettu tutkinta koskee tilanteita, joissa on kyse liiketoimintaan liittyvien lakisääteisten velvollisuuksien olennaisesta laiminlyönnistä mutta joissa ei ole syyllistytty rikolliseen menettelyyn. Edellytykset tutkisi poliisi taikka tulliviranomainen toimialaansa kuuluvissa kysymyksissä. Valvontaviranomainen ja pesänhoitaja voisi esittää pyynnön, jos sillä olisi perusteltu syy epäillä, että laissa tarkoitettu henkilö voidaan määrätä liiketoimintakieltoon.

Lakivaliokunta katsoo edellä todetun tavoin, että esityksessä ehdotettu ratkaisu liiketoimintakiellon edellytysten tutkintaa pyytävistä tahoista on perusteltu. Syyttäjä voi pyytää tutkintaa ainoastaan, jos hänellä on tieto liiketoimintakielloasian tutkiminnan tarpeellisuudesta. Ehdotettu toimintamalli perustuu aiempaan mainittuun harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan toimintaohjelmaan.

Kaiken kaikkiaan lakivaliokunta teki tässä perusteellisen työn jälleen kerran ja suoritti perusteelliset asiantuntijakuulemiset ja päätyi tässä mietinnössä tällaiseen lopputulokseen. Tämä meidän mietintömme on yksimielinen. — Kiitoksia.

13.10 Antti Lindtman sd: Arvoisa puhemies! Täytyy kiittää ja onnitella lakivaliokuntaa ja sen puheenjohtajaa, että he ovat saaneet tästä sinänsä selkeästä asiasta hyvän ja yksimie-

Pöytäkirja PTK 88/2017 vp

lisen mietinnön aikaiseksi, ja uskon, että se täällä salissa voidaan suurella yksimielisyydellä hyväksyä.

Itse asiassa tämä lakiesitys perustuu, niin kuin valiokunnan puheenjohtajakin totesi, edellisen hallituksen harmaan talouden ja talousrikollisuuden vastaiseen torjuntaohjelmaan eli harmaan talouden torjuntaohjelmaan. Se ohjelma muuten on tuottanut yhteiskunnalle verotuloja jo satoja miljoonia euroja. Harmaa taloushan on siitä viheliäinen, että kun joku jossain välttelee veroja tai kiertää lakeja, harrastaa vilunkia, niin me muut maksamme sen. Pienituloiset maksavat harmaan talouden vilunkimiesten pelin. Tämän takia voikin todeta, että valitettavasti tämän hallituksen aikana harmaan talouden torjuntaohjelmassa on siirrytty edellisen hallituksen loikka-askelista tämmöisiin ehkä babysteppeihin tai mentiin jopa jossakin tapauksessa taaksepäin. Onneksi esimerkiksi veropakolaisten armahduslaki saatiin peruttua.

Sen sijaan SDP on esittänyt, että Suomi jatkaisi harmaan talouden torjuntaohjelmaa jyrkästi ja kärjessä. Olemme esittäneet 21 kohdan ohjelman, jolla hallitus voisi jatkaa. Kriminalisoitaisiin alipalkkaus, pidettäisiin huolta siitä, että eri tilaajaketjuissa läpinäkyvyys olisi nykyistä parempi. Näitä esityksiä ei valitettavasti ole kuulunut. Tämänkin, niin kuin on todettu, perustuu edellisen hallituksen harmaan talouden torjuntaohjelmaan. Odotamme, että hallitus ottaisi jyrkemmän otteen tähän työhön. Osa harmaata taloutta on verotuksen välttely ja veronkierto. Nyt tätäkin varten SDP on esittänyt juuri eilen 23 kohdan veronkierron vastaisen torjuntaohjelman, jonka on valmistellut SDP:n veroasiantuntija Harakka. Toivoisin, että hallitus ryhdistäytyisi harmaan talouden [Puhemies koputtaa] torjunnassa ja veronkierron vastaisessa työssä.

13.12 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa rouva puhemies! On tärkeää, että nykyinen hallitus jatkaa edellisten hallitusten toimintaa harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjumiseksi. Nyt puheena oleva muutos liiketoimintakieltoasiaan on yksi osa tätä harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaa. Tämä on todella tärkeätä toimintaa. Harmaan talouden huijarit ja veijarit jättäessään verot ja lakisääteiset maksut maksamatta käytännössä langettavat näiden maksujen maksamisen muiden veronmaksajien kontolle, aivan kuten edustaja Lindtman äskeisessä puheenvuorossaan totesi. Toinen puoli tällaisten yrittäjien toiminnassa on se, että he laittomalla, rikollisella toiminnallaan saavat ylivertaista kilpailuetua samalla sektorilla toimiviin muihin yrittäjiin nähden, jotka huolehtivat velvoitteistaan.

Kun harmaan talouden torjunnassa aika lailla keskeisessä asemassa on tämän vero- ja talousrikollisen lompakko, niin on erinomainen asia, että tällä vaalikaudella olemme voineet säätää niin sanotun käännetyn todistustaakan tiettyihin tilanteisiin, joissa ihminen on jo tuomittu talousrikollisuudesta mutta on kyse siitä, minkälaisia seuraamuksia, korvausvelvoitteita, menettämisseuraamuksia asianomaisille voi vielä siihen liittyen koitua. Tämä oli eräs tärkeä tällä vaalikaudella tehty muutos. Ja muutenkin nykyinen hallitus jatkaa tärkeätä työtä talousrikollisuuden ja harmaan talouden torjumiseksi ja ehkäisemiseksi. Se on hyvä ja tärkeä asia.

13.14 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Tämä esitys on siis osa tehostettua harmaan talouden vastaista ohjelmaa, jonka edellinen hallitus sai aikaan. Olennaistahan on tässä se, että liiketoimintakieltoa ei määrätä vain taitamattomuudesta vaan entistä selkeämmin tahallisuudesta, kun tavoitellaan suurta taloudellista hyötyä esimerkiksi pimittämällä veroja ja voittoja ja kiertämällä veroja. Kun veronkiertosäädökset ovat kauttaaltaan tiukentuneet

Pöytäkirja PTK 88/2017 vp

ei vain Suomessa vaan myös koko Euroopassa muun muassa EU:n viime kesänä hyväksymän veronkiertodirektiivin mukaisesti, on paikallaan, että seuraamukset myöskin näissä vilunkitapauksissa ovat aikaisempaa vakavammat silloin, kun kyseessä on tavoitteellinen taloudellinen väärinkäytös.

On tapahtunut suuri eurooppalainen ja, voisi sanoa, ehkä OECD:n myötä maailmanlaajuinenkin poliittisen tahtotilan muutos, kun on oltu huolissaan siitä, että aggressiivinen verosuunnittelu pimittää julkisen vallan ja julkisten palveluiden rahoittamiseen tarvittavaa oikeudenmukaista verotuottoa. On ikävää, että tämä maailmanlaajuinen tahtotila ei heijastu Suomen hallituksen työhön, ja tästä on huolestuttavana esimerkkinä juuri tuo mainitsemani EU:n veronkiertodirektiivin kansallisen toimeenpanon aikataulu. Siis tämä direktiivihän tulee panna kansallisesti toimeen ensi vuoden aikana. Ruotsi on jo ilmoittanut, että se aikoo soveltaa korkovähennyslainsäädäntöä tiukempaan kuin tämä EU:n minimilainsäädäntö, mikä on erittäin tervetullutta, ja on pannut lainsäädäntötyön jo vireille. Hollannissa ollaan lausuntokierroksella. Mutta Suomessa tämä ei kuulu ainakaan tämän syksyn ohjelmaan valtiovarainministeriössä, mahdollisesti se tulee vasta ensi keväänä valmisteille. Lausuntokierros pahimmassa tapauksessa alkaa juhannuksena, sitten nopea, riitaisa, huti-loitu valmistelu ensi syksynä, ja vaalit kaatuvat päälle, jolloin kaikki muut asiat ovat tärkeämpiä kuin se, että onnistuttaisiin verovälttelyä [Puhemies koputtaa] suitsimaan.

13.17 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Nyt käsittelyssä oleva hallituksen esitys on hyvä esimerkki siitä, että nykyinen hallitus on halunnut jatkaa toimenpiteitä harmaan talouden kitkemiseksi. Tosiasia on toki hieman erilainen kuin edustaja Harakka edellä kertoi. Kyllä harmaaseen talouteen ja veronkiertelyyn on puututtu jo edellistä hallitustakin aiemmin, toimenpiteitä on tehty aiempienkin hallitusten aikana. Hyvä, että viime kaudella otettiin käyttöön tämä harmaan talouden ohjelma, jota nyt on jatkettu, mutta näitä toimenpiteitä on tietysti tehty jo useammillakin hallituskausilla, niin kuin on pitänyt tehdä.

Harmaan talouden kitkemiseksi pitää jatkaa työtä. Niin kuin edellä edustajakollegat ovat todenneet, joku lopulta maksaa nekin verot, jotka jätetään maksamatta. Tätä harmaata taloutta ja veronkiertoa tapahtuu niin pienempää kuin isompaakin, ja toimenpiteitä on osoitettu näihin kaikkiin eri kohtiin. Esimerkiksi kotitalousvähennys on ollut yksi toimiva keino vähentää veronkiertoa ja pimeää työtä, ja se on toiminut erinomaisen hyvällä tavalla.

Tässä esityksessä liiketoimintakieltoa tehostetaan. Niin kuin valiokunnan puheenjohtaja edustaja Tolvanen totesi, se on kova toimenpide ja sitä pitää käyttää oikealla tavalla. Niin kuin hän toi esille, on tilanteita, missä ongelmat saattavat johtua tahattomuudesta selkeästi, ja silloin tällaisissa tilanteissa pitää olla myös keinoja inhimillisyyttä pitää esillä ja antaa myös uusi mahdollisuus yrittäjille nousta sieltä vaikeuksista ylös. Mutta liiketoimintakielto on tehokas keino puuttua myös harmaaseen talouteen, ja tämä esitys on yksi erinomainen lisätoimenpide jälleen.

13.19 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Heinonen tässä nyt vähän kummallisesti tulkitsi sitä, mitä sanoin. Nimenomaan se suuri ristiriitahan on tässä se, että aikaisemmat hallitukset ja erityisesti edellinen hallitus olivat aktiivisia harmaan talouden vastaisessa työssä silloin, kun sitä ei vielä muualla Euroopassa tai muualla maailmassa pidetty niin tärkeänä. Valtiovarainministeri Jutta Urpilainen oli ensimmäinen EU-valtiovarainministeri, joka kokosi kollegansa tänne Helsinkiin keskustelemaan aggressiivisesta verosuunnittelusta vuonna 2013. Silloin Suomi oli etulinjassa [Timo Heinonen:

Pöytäkirja PTK 88/2017 vp

Kyllä!] ja muut seurasivat perässä. Nyt se, mikä herättää tässä huomiota, on se, että nyt kun muu maailma on aggressiiviseen verosuunnitteluun puuttumassa ihan kaikkia maita myöten, niin Suomi on se, joka tässä ei ole enää aktiivinen. Tämä muutos, joka heijastuu myöskin harmaan talouden ohjelman voimavaroihin, joista olemme täällä salissa monta kertaa keskustelleet, on silmiinpistävä, ja se ei ole Suomelle kunniaksi.

13.20 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Harakan puheenvuorossa noin puolet oli asiaa, [Eero Heinäluoma: Kukas sen määrittelee?] ja se puoli oli se, että edellinen hallitus ja sen valtiovarainministeri Jutta Urpilainen ansaitsee kehuja siitä, miten aktiivisesti ja tarmokkaasti hän pyrki toimimaan sekä unionin tasolla että kansallisella tasolla harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjumiseksi. Sen sijaan ei ole millään tavoin silloisen ministeri Urpilaisen toimintaa vähättelevää, jos toteamme sen tosiasian, että myös nykyinen hallitus on jatkanut toimintaa harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjumiseksi. Kerroin aikaisemmin siitä muutoksesta, jonka teimme: tuli tietty käännetty todistustaakka tämän rikosyhdytyn selvittämisessä, joka on tärkeä elementti, jolla päästään kiinni harmaan talouden tekijän arimpaan paikkaan eli lompakkoon.

13.21 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On kyllä pakko todeta, että jos tämä hallitus käyttäisi harmaan talouden torjuntaan edes osan siitä innosta ja aktiivisuudesta, jonka se on käyttänyt räätälöidäkseen esimerkiksi uusia veronkevennyksiä omille taustaryhmilleen, kuten apteekkareille, niin uskon, että Suomessa olisi tälläkin hetkellä, tänä vuonna satoja miljoonia enemmän verotuloja. On todella niin, että viime kaudella tehtiin urauurtavaa työtä: ministeri Urpilainen ja täällä istuva ministeri Ihalainen veivät tarmokkaasti ja nostivat kärkitavoitteeksi harmaan talouden torjuntaohjelman, ja Suomi oli etujoukoissa kansainvälisen veronkierron torjunnassa. Nyt kysyn teiltä, arvoisat kokoomuslaiset: Eikö lyödä kättä päälle ja nosteta Suomi uudelleen tämän joukon kärkeen? Sovitaanko, että tässä salissa mahdollisimman nopeasti hallitus tuo esityksen kansainvälisen veronkiertodirektiivin toimeenpanosta ja korkovälttelyn kitkemisestä? Sopiiko näin, että laitetaan tässä vähän pörinää pyttyyn ja [Puhemies koputtaa] keskitytään vähemmän pienituloisilta leikkaamiseen?

13.22 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kaikkia näitä asioita ja niiden valmisteluvaiheita, joihin tässä on viitattu, en tunne enkä tiedä, missä mennään, mutta sen tiedän, että jos harmaan talouden uusilla toimenpiteillä ja säädöksillä olisi helposti poimittavissa tällaisina matalalla olevina omenina satoja miljoonia lisää valtiolle verotuloja, niin varmasti edellinen hallitus ja se näissä asioissa erittäin tarmokas valtiovarainministeri Jutta Urpilainen olisivat ryhtyneet näihin toimiin ja nämä matalalla olevat, helposti poimittavissa olevat sadat miljoonat olisi jo siinä vaiheessa otettu parempaan talteen. Eli nykyinen hallitus on jatkanut tätä työtä, ja se jatkaa sitä edelleen. Ei ole mielestäni mitään syytä väheksyä sitä työtä, mitä jatketaan, ja jos sitä jatketaan yhdessä, sitä parempi.

Puhemies Maria Lohela: Ja nyt mennään jo puhujalistaa eteenpäin.

13.23 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä laki liiketoimintakiellosta on varsin tervetullut, ja yhteen asiaan olisin tässä erityisesti kiinnittänyt huomiota: samalla

Pöytäkirja PTK 88/2017 vp

kun haluamme estää harmaan talouden elintilaa tiukemmalla lainsäädännöllä, on myös varmistettava se, että rehellisen yrittäjän toiminnan edellytykset myös silloin, kun yrittäminen ei ole kannattavaa ja se saattaa johtaa konkurssiin, pystytään turvaamaan.

Tässä esityksessä tämän yrittäjärisikin toteutumiseen kiinnitetään paljon huomiota ja erityisesti siihen, että jotta tällainen liiketoimintakielto voitaisiin asettaa, niin sitä kynnystä on tässä nostettu. Valiokunta kävi tästä erittäin huolellisen, hyvän keskustelun, että Suomessa tämä yrittäjähenkilön ilmapiiri voisi yhä parantua. Konkurssihan on lain suoma mahdollisuus lopettaa kannattamaton liiketoiminta. Se ei tarkoita sitä, että henkilö, joka ajautuu yrittäjänä konkurssiin, tekisi jotain väärää — näin voi vain käydä. Minusta hallitus jatkaa tällä hyvällä linjalla. Tässä tämä yrittäjämyönteisyys näkyy, ja liiketoimintakielto ei ole sellainen herkästi ikään kuin hihasta otettava keino, jolla sitten estetään tulevaa yrittäjyyttä. Siinä mielessä olen tähän lakivaliokunnan yksimieliseen esitykseen erittäin tyytyväinen, että tähän kiinnitettiin niin paljon huomiota. [Timo Heinonen: Rakentava oppositio!]

13.25 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Puhumme todella tärkeästä asiasta, harmaan talouden torjunnasta, ja haluaisin nyt muistuttaa tälle salille, että tähän sai alkunsa jo aikanaan tarkastusvaliokunnasta tällaisesta Matti Ahteen työstämästä 20 toimenpiteen listasta, joka haluttiin ottaa tosissaan. Tästä otettiin ponnin edelliselle, Kataisen hallitukselle, jossa tässäkin kuullusti ministeri Urpilainen erittäin erittäin aktiivisesti tarttui näihin toimiin, sai aikaan edelläkävijyyttä ja lukuisia toimia. Tällä hetkelläkin tämä harmaan talouden torjunta on tarkastusvaliokunnan työlistalla — edustaja Heinäluoma tässä vieressä on puheenjohtajana — ja valiokunta järjesti muun muassa viime syksynä avoimen kuulemisen tästä harmaan talouden torjunnasta [Ben Zyskowiec: Hyvä!] ja veronkierron ehkäisystä ja työstää edelleen tätä asiaa hyvin aktiivisesti eteenpäin valiokunnan voimin.

Mutta se, mikä on olennaista: Tämä asento on nyt muuttunut viime hallituskauteen nähdessä tällaisesta edelläkävijyydestä perässä hiihtämiseksi, eli tämä hallitus on ollut passiivinen. Alkuun se jopa meinasi leikata massiivisia määriä harmaan talouden torjuntarahoja, mikä oli täysin käsittämätöntä, pöyristyttävää jopa. [Välihuutoja kokoomuksen ryhmästä] Mutta onneksi hallitus osaa myös joissain asioissa peruuttaa, kuten tiedämme. Puhemies, joskus on hyvä peruuttaa leikkauksia.

Hallitus on sinänsä tehnyt muutamia hyviä ratkaisuja, ja tässä tapauksessa tämä harmaan talouden resurssileikkauksen peruutus oli tietenkin tärkeä asia. Mutta ehkä jos sekin aika, mikä kulutettiin esimerkiksi siihen, että valmisteltiin tätä veropakolaisten armahdussäännöstöä, oltaisiin käytetty vaikka tähän veronkiertodirektiivin kansallisen ohjelman toimeenpanoon, mistä edustaja Harakka tuossa kantoi aiheellista huolta, niin varmasti olisimme jo paljon pitemmällä. Ja kyllähän se nyt, puhemies, jotain kuvaa, että jos tässä hallitus on istunut 2,5 vuotta, niin täällä pystyivät hallituspuolueiden edustajat luettelemaan tasan yhden toimen, mitä hallitus on nyt suurin piirtein tehnyt, [Ben Zyskowiec: Ei kaikki vaadi lainmuutoksia!] kun kuitenkin toimenpiteitä on paljon valmiina. Ohjelma on valmiina viime hallituskaudelta, [Puhemies koputtaa] osin toteutettu, ja nyt sitä pitäisi vain aktiivisesti jatkaa.

13.27 Pekka Haavisto vihr: Arvoisa puhemies! On hyvä, että tämä laki liiketoimintakiellosta nyt ajanmukaistetaan ja harmaan talouden vastainen työ saa tästä uusia työkaluja. On erittäin tärkeää, että puutumme veronkiertoon ja harmaaseen talouteen myös kansainväli-

Pöytäkirja PTK 88/2017 vp

sesti. Mutta olisin ottanut kaksi asiaa, joista kansalaiset ottavat yhteyttä meihin kansanedustajiin tänä päivänä ja joissa selvästi ehkä petraaminen olisi paikallaan.

Yksi on se, että sähköisillä kauppapaikoilla tapahtuu paljon petollisuutta. On kaikenlaisia internetkauppiasta, joilla ei tätä tavaraa ole olemassakaan, ja viranomaisten keinot puuttua tämäntyyppiseen kauppaan näyttävät puuttuvan tai olevan vähissä, ja kun maailma muuttuu enemmän tämän digitaalisen ja sähköisen kaupankäynnin suuntaan, niin pitäisi miettiä tähän tehokkaita keinoja.

Toinen asia, josta olen itse iloinen, on oikeusministeriön nyt kesällä valmistunut mietintö ulosottoon liittyvien työllistymisen kannustinloukkujen käsittelystä. Tänne ottaa paljon yhteyttä sinänsä aivan rehellisiä yrittäjiä, jotka valitettavasti silloin 90-luvun laman aikaan tai myöhemmin ovat joutuneet maksukyvyttömään tilanteeseen, ja sitten kun heillä olisi halu palata takaisin työelämään, niin nämä ulosottoon liittyvät kannustinloukut tämän estävät. Olisi hyvin tärkeää, että myöskin tähän — vähän edustaja Laukkasen täällä esittämässä hengessä — puututtaisiin niin, että ketään ei tahallaan passivoitaisi tässä yhteiskunnassa.

Puhemies Maria Lohela: Muistutan, että suuren valiokunnan kokous lähestyy, mutta vielä edustaja Harakka.

13.29 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Haluaisin nyt vedota salin toisella puolella oleviin henkilöihin, että tarttukaa nyt edustaja Lindtmanin ojentamaan käteen, tarttukaa nyt tähän tarjoukseemme, että tehdään yhteistyötä, jos teillä kerran on se tavoite, jos meillä on yhteinen tavoite aggressiivisen verosuunnittelun laittomaksi tekemisestä ja varojen piilottelun mahdollistamiseksi tekemisestä, joka on tämän meidän toissa päivänä julkaisemamme 23 konkreettisen toimenpiteen listan [Pia Viitanen: Siihen voi tarttua!] ytimessä. Tämä olisi hyvä pohja saada aikaan se kunnianhimoinen ja aito historiallinen mahdollisuus, että me voimme lopettaa aggressiivisen verosuunnittelun Suomessa. Miksi tämä ei teille kelpaa? Sehän juuri kaikkein eniten hyödyttää suomalaista rehellistä kotimarkkinayrittäjää, joka esimerkiksi hankintalain tapauksissa joutuu kilpailemaan kansainvälisiä konserneja vastaan, joilla on käytettävissään satojen lakimiesten armeija, jotka näitä verosuunnitteluohjelmia tekevät. Ja jos te haluatte todistaa, että hallitus on tässä tosissaan eikä esimerkiksi — kuten edustaja Viitanen tuossa totesi — se, että harmaan talouden ohjelmasta haluttiin leikata merkittävästi pois, ollutkaan teidän varsinainen tarkoituksenne, tai tämä veronkiertäjien armahduslaki, jonka jouduitte vetämään pois täältä, tai se hallintarekisteröinti, jonka avulla varoja voidaan jatkossakin piilotella ulkomaille, jos ei se olekaan teidän varsinainen ohjelmanne, niin todistakaa se, tulkaa tähän yhteiseen työhön aggressiivisen verosuunnittelun ja harmaan talouden ehkäisemiseksi.

Yleiskeskustelu ja asian käsittely keskeytettiin.

4. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on tiistaina 19.9.2017 klo 14.00. Täysistunto lopetettiin klo 13.31.

Pöytäkirja PTK 88/2017 vp

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola